

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень	Форма навчання	Денна	Навчальний рік/семестр	4-й рік/ 8 семестр
-----------------------------	--------------------------------------	-----------------------	--------------	-------------------------------	---------------------------

СИЛАБУС

Назва навчальної дисципліни	Дитяча література
Кафедра	Філології (українське відділення)
Освітня програма	Освітня програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта (Українська мова і література)»
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кількість кредитів: 4 Лекції: 20 Семінарські/практичні заняття: 28 Лабораторні заняття: Самостійна робота: 72
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Вайдич Тетяна Василівна Магістр філології vaidych.tetiana@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Ефективності вивчення курсу сприяє засвоєння знань з таких дисциплін: «Вступ до літературознавства», «Історія та культура України», «Вступ до мовознавства», «Психологія»
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Дитяча література як філологічна дисципліна відіграє важливу роль у підготовці вчителя-словесника для роботи в загальноосвітній школі. Дитяча література посідає одне з чільних місць серед проблем інкультурації дитини, оскільки вона надає можливості прищеплювати культурні вартості молодому поколінню. У системі філологічної освіти цей курс посідає особливе місце, адже знайомить студентів із основними творами українських письменників, які вони повинні донести до учнів молодших та середніх класів. Ця дисципліна має пізнавальне, ровивальне та виховне значення. Курс передбачає розгляд творів, здатних упливати на процес морально-етичного й духовного

розвитку дітей; вивчення історії дитячої літератури від моменту її зародження до сучасності; розширення й поглиблення у майбутніх фахівців теоретиколітературних понять, необхідних для цілісного аналізу творів дитячої літератури. Курс має зорієнтувати вивчення творів дитячої літератури у площину загальнолітературних, художньо-естетичних проблем. Специфіка сучасного історичного моменту зумовлює специфіку курсу дитячої літератури, скерованого на формування в майбутніх учителів та вихователів широкого погляду на завдання і місце літератури в житті сучасної дитини. Художнє слово збагачує дитину досвідом, сприяє вихованню естетичних смаків, а в старшому віці – формуванню високих духовних цінностей. **Метою дисципліни** «Дитяча література» є ознайомити студентів зі специфікою дитячої літератури, її жанровою системою, історією та поетикою жанрів, місцем у контексті всієї української та світової літератури. Поставлена мета зумовлює наступні завдання:

- сформувати у студентів систему знань про українську дитячу літературу і, зокрема рідного краю, її специфіку, закономірності розвитку, спосіб побутування;
- ознайомити студентів із жанровою системою літератури для дітей, історією й поетикою провідних жанрів;
- виробити і студентів уміння аналізувати наукову літературу з проблем вивчення дитячої, навички аналізу текстів;
- сформувати ставлення до літератури як до основного засобу гуманізації дитини;
- прищепити вміння бачити дитячу літературу в контексті української моделі світу;
- сформувати в студентів культуру читання;
- сприяти розвитку творчих здібностей студентів, формувати в них прагнення до самостійної роботи з дитячою книгою.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- значення терміну «Дитяча література»;
- специфічні риси літератури для дітей;
- історію дитячої літератури; періодизацію;
- предмет і завдання курсу, її зв'язок із іншими дисциплінами, провідні методи;
- актуальні проблеми літератури для дітей на сучасному етапі;
- головні етапи життєвого шляху митців;
- основні тексти дитячої літератури;
- основні принципи класифікації жанрів.

На основі цих знань у студентів мають бути сформовані вміння:

- аналізувати дитячі твори різних жанрів, характеризувати їх ідейнотематичні особливості та поетику, освітньо-виховний та естетичний вплив на дітей;
- аналізувати й порівнювати провідні концепції, підходи до різних питань, визначаючи й аргументуючи власну позицію щодо тієї чи іншої проблеми;

	<p>- уміти подати дисципліну в загальноосвітніх закладах та використовувати вивчені напам'ять жанри дитячого фольклору.</p> <p>Тематика дисципліни Дитяча література як предмет вивчення. Народнопоетична творчість для дітей. Давня література для дітей. Вступ. Зміст і завдання курсу. Український фольклор і його вплив на розвиток дитячої літератури. Тема Міфи народів світу (єгипетські, китайські, слов'янські, грецькі). Українські міфи, легенди, перекази, притчі, що ввійшли в коло дитячого читання. Біблійні легенди. Становлення нової української дитячої літератури, загальні тенденції розвитку. Історія розвитку української дитячої літератури (період нової літератури).. Основні тенденції розвитку української дитячої літератури в ХІХ столітті. Поетичні жанри дитячої літератури ХІХ – поч. ХХ століття. Українська літературна казка. Літературні казки народів світу. Жанр байки в українській дитячій літературі. Прозові жанри дитячої літератури ХІХ – поч. ХХ століття. Прозова світова дитяча класика ХХ ст. Українська дитяча література (період новітньої літератури) ХХ століття. Тематика, різноманітність жанрів. Періодизація української дитячої літератури ХХ століття. Загальні тенденції розвитку української дитячої літератури новітнього періоду. Прозові жанри новітньої світової та української дитячої літератури. Поетичні жанри новітньої української та світової дитячої літератури. Тема Видання дитячої книги, періодичні видання в Україні. Літературні премії за видатні твори для дітей.</p> <p>Перелік основних практичних завдань Український фольклор і його вплив на розвиток дитячої літератури. Міфи народів світу (єгипетські, китайські, слов'янські, грецькі). Українські міфи, легенди, перекази, притчі, що ввійшли в коло дитячого читання. Біблійні легенди. Поетичні жанри дитячої літератури ХІХ – поч. ХХ століття. Українська літературна казка. Літературні казки народів світу. Жанр байки в українській дитячій літературі. Прозові жанри дитячої літератури ХІХ – поч. ХХ ст. Прозова світова дитяча класика ХХ ст.</p>
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	<p>Форми поточного контролю: усні відповіді, конспекти, презентації, доповіді, творчі завдання</p> <p>Форма модульного контролю: тестова контрольна робота</p> <p>Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен в усній формі</p>
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	<p>Відповіді на практичних заняттях – 30 балів (максимум).</p> <p>Самостійна робота студента (тези наукових статей, конспект змісту художніх творів, підготовка доповідей і презентацій) – 20 балів.</p> <p>Модульна контрольна робота – 50 балів.</p> <p>Разом: 100 балів</p> <p>Іспит (допуск у разі наявності 35 балів) – максимум 100 балів</p> <p>Технічне забезпечення: Classroom дисципліни</p>
Базова література навчальної	<ol style="list-style-type: none"> 1. Агеєва В.. Поетеса зламу століть. Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації / В. Агеєва. – К., 1999. 2. Антологія української літератури для дітей. – К.: Веселка, 1994.

**дисципліни та інші
інформаційні
ресурси**

3. Байка про байку [Текст] // Дзвінок з минулого: вірші, оповідання, казки, байки, загадки, приповідки / упоряд., заг. ред., передм. та примітки В. Лучка. – К., 1991. – С. 179-186.
4. Бріцина О. Ю.. Українська народна соціально-побутова казка: (Специфіка та функціонування) / О. Ю. Бріцина. – К.: Наукова думка, 1989.
5. Галич О.. Теорія літератури: Підручник / О. Галич, В. Назарець Є. Васильєв – К., 2001.
6. Кіліченко Л. М.. Українська дитяча література / Л. М. Кіліченко. – К.: Вища школа, 1988. – 263 с.
7. Качак Т. Б.. Література для дітей і дитяче читання у контексті сучасної літературної освіти: збірник науково-методичних статей / Т. Б. Качак. – Івано-Франківськ: Тіповіт, 2013 – 132 с.
8. Качак Т.. Літературна освіта в Україні: промоція дитячої книги і читання / Тетяна Качак // Література. Діти. Час: Вісник центру дослідження літератури для дітей та юнацтва. Вип. 4. – Рівне: Дятлик М., 2013. – С. 239-246.
9. Качак Т. Б.. Методика аналізу художніх текстів у процесі вивчення курсу «Зарубіжна дитяча література»: проблеми і перспективи / Т.Б. Качак // Викладання зарубіжної літератури: Проблеми та досягнення. Султанівські читання: Збірник статей. / Відп. ред. В.Г. Матвійшин. – Івано-Франківськ, 2010. – Випуск 1. – С. 48-57.
10. Краснова Л.. До проблеми аналізу та інтерпретації художнього твору / Л. Краснова. – Дрогобич, 1997.
11. Копистянська Н. Х. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства: [монографія] / Н. Х. Копистянська. – Львів: ПАІС, 2005. – 368 с.
12. Крупа М.. Лінгвістичний аналіз художнього тексту: посібник [для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів] / М. Крупа. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – 432 с.
13. Лісовський А.. Вивчення художнього твору в його літературноестетичній цілісності / А. Лісовський // Українська мова і література в школі. – 2001. – № 5. – С. 20-23.
14. Літературознавча енциклопедія: у 2-х томах. / [авт.-укладач. Ю. Ковалів]. – К.: ВЦ «Академія», 2007.
15. Марко В.. Аналіз художнього твору: навч. посіб. / В. П. Марко. – К.: Академвидав, 2013. – 280 с.
16. Мірошніченко Л. Ф., Мірошникова Н. О.. Шляхи аналізу художнього тексту: класифікація, стисла характеристика (У шкільній практиці. У сучасному літературознавстві) / Л. Ф. Мірошніченко, Н.О. Мірошникова // Всесвітня література у середніх навчальних закладах України. – 2001. – № 5. – С. 15-17.
17. Літературознавчий словник-довідник / Р. Г. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ «Академія», 1997.
18. Українська дитяча література: Хрестоматія. – К.: Вища школа, 2002